

ראש השנה יב

ואזדו לטעמייהו, דתניא: (בראשית ז) **כֶּסֶת עַם מֵאֹת שָׁנָה זָחִי נֵחַ כַּהֲפֵּי הַפֶּיט כַּסְכְּעָה עַרְוִי יוֹם זָחִי**

רבי אלעזר	רבי יהושע	
אותו היום שבעה עשר במרחשון היה, יום שמזל כימה עולה ביום, ומעינות מתגברים. מתוך ששינו מעשיהם שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים, והביא מבול לעולם.	אותו היום שבעה עשר באייר היה, יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין, ומתוך ששינו מעשיהן - שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים מכימה, והביא מבול לעולם	
קושי : אלא לרבי אלעזר מאי עני ? תירוץ : שני לדין	בשלמא לרבי יהושע - היינו דכתיב עני	דיון בשיטות
קושי : אלא לרבי אלעזר מאי שינה? תירוץ : כדרב חסדא. דאמר רב חסדא: ברותחין קלקלו וברותחין נידונו ברותחין קלקלו - בעבירה, וברותחין נידונו - כתיב הכא (בראשית ח) וַיִּשְׂכוּ הַמַּיִם, וַכְּתִיב הַתָּמָּ (אסתר ז) וַחֲמַת הַמַּיִץ שִׁכְכָה	בשלמא לרבי יהושע - היינו דשינה	עוד דיון

תנו רבנן: **חכמי ישראל מונין למבול כרבי אלעזר ולתקופה כרבי יהושע. חכמי אומות העולם מונין אף למבול כרבי יהושע.**

ולירקות.

תנא: לירקות ולמעשרות, ולנדרים.

קושי: **לירקות** מאי נינהו - מעשר ירק, היינו **מעשרות!**

תירוץ: תנא דרבנן וקתני דאורייתא.

קושי: וליתני דאורייתא ברישא!

תירוץ: איידי דחביבא ליה אקדמה.

התייחסות למשנתינו: ותנא דידן: תנא דרבנן וכל שכן דאורייתא.

עוד קושי על הברייתא: וליתני **מעשר**.

תירוץ: אחד מעשר בהמה, ואחד מעשר דגן,

עוד קושי על הברייתא: וליתני **ירק!**

תירוץ: תרי גווני ירק, דתנן: ירק הנאגד - משיאגד, ושאינו נאגד - משימלא את הכלי.

תנו רבנן: **ליקט ירק ערב ראש השנה, עד שלא תבא השמש, וחזר וליקט משחבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, לפי שאין תורמין ומעשרין לא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש. אם היתה שניה נכנסת לשלישית, שניה - מעשר ראשון ומעשר שני, שלישית - מעשר ראשון ומעשר עני.**

מקור: מנא הני מילי? אמר רבי יהושע בן לוי: (דברים כו) **כִּי תִכְרֹה לְעַמּוּךָ אֶת כָּל מַעֲשֵׂי תַבּוֹאֶתְךָ**

כֶּסֶה הַשָּׁמַיִת שֶׁת הַמַּעֲשֵׂי - שנה שאין בה אלא מעשר אחד.

הא כיצד? מעשר ראשון ומעשר עני, ומעשר שני יבטל? או אינו אלא אף מעשר ראשון נמי יבטל? תלמוד

לומר (במדבר יח) **וְאֵלֶּיךָ הַזֵּיִם תִּבְרָכּוּ וְאִמֹּרֶת אֲדַרְשֶׁם כִּי תִקְחוּ מֵאֹת כֹּהֵן יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר תַּתְּ**

לְכֹהֵן מֵאֹתָם כַּנְחֻלְתְּכֶם, הקישו הכתוב לנחלה, מה נחלה אין לה הפסק - אף מעשר ראשון אין לו הפסק.

ברייתא לחזק: תניא נמי הכי **כִּי תִכְרֹה לְעַמּוּךָ וְגו'** - שנה שאין בה אלא מעשר אחד. הא כיצד? מעשר

ראשון ומעשר עני, ומעשר שני יבטל. יכול אף מעשר ראשון נמי יבטל - תלמוד לומר (דברים יד) **וְכֹהֵן הַזֵּיִם**

- כל זמן שבא תן לו, דברי רבי יהודה. רבי אלעזר בן יעקב אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר **וְאֵלֶּיךָ הַזֵּיִם**

תִּבְרָכּוּ וְאִמֹּרֶת אֲדַרְשֶׁם כִּי תִקְחוּ מֵאֹת כֹּהֵן יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר תַּתְּ **לְכֹהֵן מֵאֹתָם כַּנְחֻלְתְּכֶם**, הקישו

הכתוב לנחלה, מה נחלה אין לה הפסק - אף מעשר ראשון אין לו הפסק.